**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO :** 2023/574
**KARAR NO :** 2023/719
**KARAR TR :** 18/12/2023

**ÖZET**: Davacının satın aldığı araca, çalıntı olması nedeniyle el konulmasında, tescil denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu olduğu ileri sürülerek, maddi zararın tazmini istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

**K A R A R**

**Davacı :** M. Nak. Oto. San. ve Tic. Ltd. Şti.
**Vekili :** Av. M.A
**Davalı :** İçişleri Bakanlığı
**Vekili :** Av. E. B

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1.Davacı vekili, 15/02/2018 tarihinde müvekkilinin satın aldığı ...AUB ... plakalı hususi aracı...AAB ... plakaya tescilini yaptırdığını, araca çalınmış ve değiştirilmiş olduğu gerekçesiyle, 30/07/2021 tarihinde Adana İl Emniyet Müdürlüğü tarafından el konulduğunu, aracın resmi olarak tutulan sicillere güvenerek satın alındığını, idarenin kusurlu olarak işlettiği trafik tescil ve kayıt hizmeti nedeniyle müvekkilinin maddi zarara uğradığını ileri sürerek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla maddi ve manevi zararın idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

**II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ**

**A. İdari Yargıda**

2 . **Konya 3. İdare Mahkemesi 02/09/2022 tarih ve E.2021/844, K.2022/745 sayılı kararı**ile, *"...yapılan açıklamalar ışığında, 2918 sayılı Kanun'un idareye yüklediği devir, satış ve tescil sorumluluğundan kaynaklanan uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varıldığından bu uyuşmazlığın esasının mahkememizce incelenmesi hukuken mümkün değildir. (Nitekim, aynı mahiyetteki bir olaya ilişkin olarak, Konya Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi'nin 09/02/2021 tarihli ve E.2019/975, K.2021/344 sayılı kararı da bu yöndedir.)*

*Açıklanan nedenlerle;*

*2577 sayılı Kanunu'nun 14 üncü maddesinin 3-a bendi ve 15 inci maddesinin 1-a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine..."* karar vermiş, istinaf edilmemesi üzerine bu karar kesinleşmiştir.

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

**B. Adli Yargıda**

4. Konya 4. Asliye Hukuk Mahkemesi 20/03/2023 tarih ve E.2022/810, K.2023/255 sayılı kararı ile, *"...6100 sayılı HMK m.115/1 hükmü uyarınca, dava şartlarının mevcut olup olmadığının yargılamanın her aşamasında resen incelenmesi gerektiği, m.114/1-b hükmü uyarınca "yargı yolunun caiz olmasının" dava şartı olduğu, izah edildiği üzere asıl ve birleşen dosyalara konu ihtilafın idari yargı yolunda görülmesi gerektiği anlaşılmış ve m.115/2 uyarınca aşağıdaki şekilde karar verilmiş; daha evvel idare mahkemesince görevsizlik kararı verildiğinden, mahkememiz işbu dosyanın kesinleşmesi ile olumsuz görev uyuşmazlığı ortaya çıkacağından 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun m.14 ve m.15 hükümleri uyarınca taraflarca talep edilmesi halinde yargı yolunun tespiti için dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine, açılan asıl ve birleşen mahkememiz 2022/811 Esas sayılı davalarının ayrı ayrı HMK m.114/1-b, m.115 hükümleri uyarınca idari yargı yolunda görülmesi gerektiği anlaşıldığından usulden reddine..."* karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuştur.

5. **Konya Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi 12/10/2023 tarih ve E.2023/2096, K.2023/1994**

**sayılı kararı** ile, *"...davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile, Konya 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 20/03/2023 tarih ve 2022/810 Esas ve Birleşen Konya 4 AHM 2022/811E 2023/255 sayılı kararının HMK'nın 353/(1)-b-2 maddesi uyarınca kaldırılarak, düzeltilerek yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle;*

*1-İlk derece mahkemesinin asıl ve birleşen 2022/811 E sayılı dosyalarında davaların yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine,*

*2-Daha evvel idare mahkemesince görevsizlik kararı verildiğinden, kararın kesinleşmesi ile olumsuz görev uyuşmazlığı ortaya çıkacağından 2247 sayılı Kanun'un 14 ve 15. maddeleri gereğince taraflarca talep edilmesi halinde yargı yolunun tespiti Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun m.14 ve m.15 hükümleri uyarınca taraflarca talep edilmesi halinde yargı yolunun tespiti için dosyanın yerel mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine..."*

## III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

*"a) Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin kurallara uyup uymadığını, trafik düzenlemelerinin ve çeşitli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek.*

*b) Duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek.*

*c) El koyduğu trafik kazalarında trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek.*

*d) Trafik suçu işleyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli işlemleri yapmak ve takip etmek.*

*e) Trafik kazası neticesinde hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek.*

*f) Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek.*

*g) Sürücülerin belgelerini vermek.*

*h) Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ilişkin teknik ve hukuki değişiklikleri işlemek, işlettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve değerlendirmek.*

*i) Trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, değerlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak ve ilgili kuruluşlara teklifte bulunmak.*

*j) Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta şirketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek.*

*k) Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak.*

*Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek değişiklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukuki değişiklikler ile haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı şerhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine işlenmesi ve kaldırılması işlemleri, bu değişiklik veya şerhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya kuruluşları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil işlemlerine esas teşkil edecek bilgiler, İçişleri Bakanlığı tarafından ilgili kamu kurum veya kuruluşlarından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak paylaşılabilir. Bu fıkraya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir.*

*Bu maddedeki görev, yetki ve sorumluluklara ait diğer esaslar ile trafik kuruluşlarının, çalışma şekil ve şartları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalışma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir."*

7. 2918 sayılı Kanun'un *"Araçların satış, devir ve tescili ile bu işlemlerle ilgili yetki ve sorumluluk"* başlıklı 20. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

*"Tescil süreleri, satış ve devirler, noterlerin sorumluluğu ile ilgili esaslar şunlardır:*

*a) Araç sahipleri,*

*1-Tescili zorunlu ve ilk tescili yapılacak olan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; bunların hurda durumuna gelmesi hâlinde ise bir ay içinde tescilin silinmesi için ilgili trafik tescil kuruluşuna veya Emniyet Genel Müdürlüğünün belirleyeceği kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine başvurmak,*

*2-Tescilin yapılması veya silinmesi için vergi kimlik numarası ile yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sağlamak zorundadırlar.*

*a) Araçların giriş işlemlerini yapan gümrük idareleri bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kuruluşuna bildirmekle yükümlüdürler.*

*c) Tescil belgesi, aracın başkasına satış veya devrine, hurdaya çıkarılmasına veya araçta, yönetmelikte belirtilen niteliklerin değişmesine kadar geçerli sayılır.*

*d) Tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirleri, satış ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadığının tespit edilmesi ve taşıt üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmiş tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çeşit satış ve devirler geçersizdir.*

*Satış ve devir işlemi, siciline işlenmek üzere üç işgünü içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu ile vergi dairesine bildirilir. Bu bildirimle birlikte alıcı adına trafik tescil işlemi gerçekleşmiş sayılır. Satış ve devir tarihi itibariyle, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca eski malikin vergi mükellefiyeti sona erer, yeni malikin vergi mükellefiyeti başlar.*

*Yapılan satış ve devir işlemi üzerine noterler tarafından yeni malik adına bir ay süreyle geçerli tescile ilişkin geçici belge düzenlenir.*

*197 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan sorumluluk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, anılan maddede ve bu bentte yer alan isteme ve bildirmeleri elektronik ortamda yaptırmaya ve bu konuda yükümlülük getirmeye, elektronik bildirmelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye Gelir İdaresi Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkili olup, bu kurumlar satış, devir ve tescile ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli elektronik veri akışını sağlarlar. Satış ve devir işlemlerini yapanlar, bu işlemler sırasında edindikleri bilgileri ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesi uyarınca cezalandırılırlar.*

*Satış ve devir işlemlerinin bildiriminden itibaren bir aylık süre içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu veya Emniyet Genel Müdürlüğünün uygun gördüğü kamu kurum veya kuruluşları tarafından yeni malik adına tescil belgesi düzenlenerek elden veya posta aracılığıyla teslim edilir. Tescil belgesinin bir ay içerisinde teslim edilememesi halinde yeni malike sorumluluk yüklenemez.*

*...*

*Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından satışı yapılan araçların satış tutanağının bir örneği aracın kayıtlı olduğu trafik tescil kuruluşlarına üç işgünü içerisinde gönderilir. Aracı satın alanlar gerekli bilgi ve belgeleri sağlayarak ilgili trafik tescil kuruluşundan bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almak zorundadırlar. Alıcıların tescil belgesi almak için süresinde başvurmamaları halinde bu araçları alıcıları adına re'sen kayıt ve tescil ettirmeye Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir.*

*Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye İçişleri ve Maliye Bakanlıkları yetkilidir.*

*..."*

8. 2918 sayılı Kanun'un *"Belge ve plaka vermeye yetkili kuruluşlar"* başlıklı 22. maddesinde; Yönetmelikte gösterilen esaslara göre,birinci fıkrada bentler halinde sayılan istisnalar haricinde kalanaraçlara ilişkin tescile yönelik işlemlerin Emniyet Genel Müdürlüğü veya bağlı trafik tescil kuruluşlarınca yapılacağı, Emniyet Genel Müdürlüğünün ilk tescili yapılacak araçların tesciline esas teşkil edecek işlemleri elektronik ortamda bilgi paylaşımı yoluyla yapacağıdüzenlenmiştir.

9. 2918 sayılı Kanun'un 11.01.2011 tarih ve 6099 sayılı Kanunun 14. maddesi ile değişik "*Görevli ve Yetkili Mahkeme"* başlıklı 110. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"*İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.*"

10. 2918 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılmış olan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 28. maddesinde "*Araçların Tescil Mecburiyeti*"; 29. maddesinde "*Tescile Yetkili Kuruluşlar, Tescil İçin Müracaat Etme ve Bildirme Mecburiyeti ile Süreleri*"; 30.maddesinde "*Tescil İşlemleri Müşterek Hükümleri"*;31. maddesinde "*Yeni Kayıt*";32. maddesinde "*Tescil Belgesi ve Geçerliliği*"; 33. maddesinde "*Motorlu araç trafik belgesi ve geçerliliği"*; "*Tescile Dair Diğer İşlemler*" üst başlığı altındaki 36. maddesinde "*Satış ve Devirler"*; 37. maddesinde "*Satış veya devir işlemi yapılan araçların tescil işlemleri*"; 43.maddesinde "*Çalınan araçlar hakkında yapılacak işlemler*"; 44. maddesinde "*Çalınan, kaybedilen, kullanılamaz hale gelen, bilgileri değişen belge ve plakalar*" ileilgili hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

11. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"* başlıklı 2. maddesinin değişik 1 numaralı fıkrası şöyledir:

*"İdari dava türleri şunlardır:*

*a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*

*b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,*

*c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar"*

## IV. İNCELEME VE GEREKÇE

### A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 18/12/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

**B. Esasın İncelenmesi**

13. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacının satın aldığı hususi aracın çalınmış ve değiştirilmiş olması nedeniyle ceza soruşturması kapsamında el konulmasında tescil denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu olduğu ileri sürülerek, zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

15. İdare, kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir. Tam yargı davalarında, öncelikle zarara yol açtığı öne sürülen idari işlem veya eylemin hukuka uygunluğunun denetlenmesi esas alındığından, olayın oluşumu ve zararın niteliği, sorumluluk ilkelerinin uygulanıp uygulanmayacağının incelenmesi, tazminata hükmedilirken de sorumluluk sebebinin açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

16. İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır. Bu bağlamda hizmet kusuru, özel hukuktaki anlamından uzaklaşarak nesnelleşen, anonim bir niteliğe sahip, bağımsız karakteri olan bir kusurdur. Hizmet kusurundan dolayı sorumluluk, idarenin sorumluluğunun doğrudan ve asli nedenini oluşturmaktadır. Kamu görevlilerinin hizmetin yürütülmesi sırasındaki kusurlu eylemleri, idare yönünden nesnel nitelik taşıyan hizmet kusurunu oluşturmakta, bunun yargısal denetimi ise, kamu hizmetlerinin işleyişinin ve gereklerinin değerlendirilmesinde uzman olan idari yargı yerine ait bulunmaktadır.

17. Olayda, davacının satın aldığı hususi aracın sahte trafik kayıtları oluşturularak kendisine satışının yapıldığı, söz konusu aracı kanunlara uygun olarak, idare tarafından tutulan trafik tescil kayıtlarına güvenerek satın aldığı, tüm bu nedenlerle zarara uğradığı ve zararının meydana gelmesinde davalı idarenin de kusurlu olduğu ileri sürülerek, tazminat istemiyle açılan davada; kamu hizmetini yürütmekle yükümlü kılınan davalı idarenin, kamu hizmetini yöntemine ve hukuk kurallarına uygun olarak yürütüp yürütmediğinin, dolayısıyla hukuki sorumluluğunun bulunup bulunmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

18. Davalı idareler,kamu tüzel kişiliği olup; kural olarak, işlem ve eylemleri idari nitelik taşır. Somut olayda, davalı idarenin mevzuatla kendisine verilmiş bulunan görevleri gereği gibi yerine getirmediği ileri sürülmüştür. Trafik tescil ve büro amirliği tarafından araç tesciline ilişkin olarak yapılan işlemlerin idari nitelikte olup hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gereği gibi yapılıp yapılmadığı hususunun idari yargı yerinin denetimine tabi bulunmasına göre, görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi de hizmet kusuru niteliğindedir. İdarenin hizmet kusurundan doğan zararlardan dolayı, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-b maddesi gereğince idareye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir.

19. Bu durumda, davalı idarenin hizmet kusuru ya da başka bir nedenle hukuki sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca idari yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Konya 3. İdare Mahkemesinin 02/09/2022 tarih ve E.2021/844, K.2022/745 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

**V. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Konya 3. İdare Mahkemesinin 02/09/2022 tarih ve E.2021/844, K.2022/745 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

18/12/2023 tarihinde, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN ve Eyüp SARICALAR'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Muammer | Nilgün | Doğan | Eyüp |
| TOPAL | TAŞ | AĞIRMAN | SARICALAR |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Ahmet | Mahmut | Bilal |
| ARSLAN | BALLI | ÇALIŞKAN |

**KARŞI OY**

Dava, davacının satın aldığı araca ceza soruşturması kapsamında change (çalınmış, şasi numarası değiştirilmiş) olduğu gerekçesiyle el konulmasıolayında, araçların tesciline ilişkin hükümlere aykırı davranan idarenin kusur ve sorumluluğu bulunduğu iddiası ve uğranılan maddi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararında şu gerekçe ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir. Uyuşmazlık açısından önem taşıyan kararın ilgili kısmı şöyledir:

> "*... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir...*"

Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile Anayasa Mahkemesi kararı gözetildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Her ne kadar, dava konusu olayda davacının zararına sebebiyet veren işlem ya da eylemlerin, dava dışı kişilerin hileli işlemleri yanında, aracın devir, satış ve tescil işlemlerinin hukuka aykırı şekilde gerçekleştirilmesi sebebiyle, idare çalışanlarının kusurundan kaynaklanan ve idari hizmetin kötü işlemesi kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte eylemlerinin olduğu iddia edilmekte ise de; davaya konu zarardan doğan sorumluluğun 2918 sayılı Kanun'un ve bu Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin araçların devir, satış ve tesciline ilişkin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceğinin açıkça belirtildiği; bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ilişkin sorumluluk hükümlerini düzenleyen diğer kanunlara nazaran özel nitelikte olduğu ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyuşmazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

Bu gerekçelerle uyuşmazlıkta idari yargıyı görevli kabul eden sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.

| Üye | Üye | Üye |
| --- | --- | --- |
| Nilgün TAŞ | Doğan AĞIRMAN | Eyüp SARICALAR |